

TALLINNA LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tallinn

2. juuni 2016 nr 19

Tallinna Keskraamatukogu kasutamise eeskiri

Määrus kehtestatakse rahvaraamatukogu seaduse § 16 ja kultuuriministri 12. juuli 2004 määruse nr 9 Rahvaraamatukogu töökorralduse juhend § 12 lõike 1 alusel.

§ 1. Üldsätted

(1) Tallinna Keskraamatukogu (edaspidi *raamatukogu*) kasutamise eeskiri (edaspidi *eeskiri*) reguleerib raamatukogu teenindusosakondade, raamatukogubussi ja haruraamatukogude teeninduse korraldust ning lugejate õigusi ja kohustusi.

(2) Raamatukogu põhiteenused on teavikute kohapeal kasutamine ja kojulaenus ning avalikule teabele üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu juurdepääsu võimaldamine. Raamatukogu põhiteenused on tasuta.

(3) Eriteenused (koopiate tegemine, printimine jms) on tasulised. Eriteenuste eest võetava tasu suuruse kehtestab Tallinna Kultuuriamet.

(4) E-raamatute laenutamist, raamatukogu seadmete ja vahendite ning raamatukogu traadita andmesidevõrgu (wifi) kasutamist reguleerivad raamatukogu direktori käskkirjaga kinnitatud eeskirjad.

(5) Raamatukogu tagab, et kõik lugejad saavad tutvuda raamatukogu kasutamise eeskirjaga nii kohapeal kui ka raamatukogu veebilehel. Lugejatele, kes on andnud raamatukogule oma e-posti aadressi, saadab raamatukogu eeskirja muutusest teate ka e-posti aadressile.

§ 2. Lugejaks registreerimine ja ümberregistreerimine

(1) Lugejaks registreeritakse kehtiva isikutunnistuse (edaspidi *ID-kaart*) või mõne muu isikut tõendava dokumendi alusel ning raamatukogu lugejate andmebaasi tehtav lugejakirje seotakse lugejakaardiga.

(2) Lugejakirjesse märgitakse lugeja õigused raamatukogu kasutamisel.

(3) Lugejaks registreerimisel tuleb esitada alljärgnevad andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) isikukood;
- 3) elukoha aadress(id);
- 4) e-posti aadress;
- 5) telefoninumber.

(4) Alla 18-aastane isik registreeritakse lugejaks isikut tõendava dokumendi alusel, kuni 15-aastane õpilane ka õpilaspileti alusel. Teavikute (sh e-lugeri jm seadmete ning vahendite, mis on loetletud raamatukogu veebilehel) kojulaenutamise õiguse annab vanema või eestkostja (edaspidi *vanem*) kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolek. Vanema nõusolek kehtib alaealise 18-aastaseks saamiseni. Kui alla 18-aastane isik ei ole raamatukogu teenuseid kasutanud kolm aastat, tuleb vanemal anda uus nõusolek.

(5) Pärast lugejaks registreerimist saab isik raamatukogu kasutamise õiguse üheks aastaks. Igal aastal registreeritakse lugeja isikut tõendava dokumendi alusel ümber, kontrollides lugejaks registreerimisel esitatud andmete kehtivust, ning pikendatakse raamatukogu kasutamise õigust ühe aasta võrra.

(6) Lugeja (alla 18-aastase isiku puhul tema vanem) on kohustatud raamatukogu teavitama oma nime, elukoha ja e-posti aadressi ning telefoninumbri muutumisest.

(7) Võlglane registreeritakse ümber pärast võla likvideerimist.

§ 3. Lugeja andmete kasutamine

(1) Lugeja ja alla 18-aastase isiku puhul tema vanema andmed kantakse raamatukogu lugejate andmebaasi, mida lisaks Tallinna Keskraamatukogule kasutavad ka teised Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsiumisse kuuluvad raamatukogud ja mäluasutused. Lisaks eeskirja § 2 lõikes 3 nimetatud andmetele sisestatakse andmebaasi ka raamatukogu lugejakaardi, ID-kaardi või elamisloakaardi number ja kehtivusaeg ning teenustega seotud andmed. Lugejate andmebaas salvestab lugeja genereeritud salasõna e-kataloogis ESTER krüptitud kujul.

(2) Lugeja kontaktandmed kustutatakse lugejate andmebaasist, kui lugeja ei ole raamatukogu teenuseid kasutanud kolm aastat. Lugejakirje (lugejakaardi number jms) kustutatakse andmebaasist, kui lugeja ei ole raamatukogu teenuseid kasutanud viis aastat. Võlglaste kontaktandmeid ega lugejakirjet ei kustutata.

(3) Raamatukogu arvuteid kasutavate isikute andmed kantakse arvutite haldussüsteemi kuuluvasse Tallinna Keskraamatukogu andmebaasi.

(4) Raamatukogu arvutite broneerimissüsteemi kasutavate isikute andmed kantakse Tallinna Keskraamatukogu broneerimissüsteemi kasutajate andmebaasi.

(5) ID-kaarti või elamisloakaarti lugejakaardina kasutavate lugejate digitaalallkiri ja kontaktandmed kantakse Tallinna Keskraamatukogu ID-kaardiga lugejate andmebaasi.

(6) E-raamatute laenutus- ja lugemiskeskonda ELLU kasutavate isikute andmed kantakse raamatukogu lugejate ja ELLU kasutajate andmebaasi.

(7) Eeskirja § 2 lõikes 3 nimetatud andmeid kasutatakse selleks, et tuvastada lugeja, osutada raamatukogu pakutavaid teenuseid, sh saata teavikute tagastamise tähtpäeva möödumisel meeldetuletus ja vajaduse korral ettekirjutus, ning andmeid statistiliselt analüüsida.

(8) Raamatukogu tagab isikuandmete kaitse ega väljasta § 2 lõikes 3 nimetatud andmeid kolmandatele isikutele, v.a seadusega ettenähtud juhtudel.

(9) Lugeja ja alla 18-aastase isiku puhul tema vanema elukoha andmeid kontrollitakse raamatukogus Eesti rahvastikuregistrist (edaspidi *rahvastikuregister*).

§ 4. Lugejakaart

(1) Raamatukogu teenuseid saab kasutada lugejakaardi esitamisel. Lugejakaardina saab kasutada raamatukogu lugejakaarti, ID-kaarti või elamisloakaarti.

(2) ID-kaardi kasutamiseks lugejakaardina on vaja kehtivat sertifikaati, PIN-koode digiallkirja andmiseks ja kehtivat e-posti aadressi. Kui lugejakaardina võetakse kasutusele ID-kaart, muutub varem vormistatud raamatukogu lugejakaart kehtetuks. Uue ID-kaardi saamisel tuleb selle ümberregistreerimiseks pöörduda raamatukoguhoidja poole. Digitaalallkirja uuesti andma ei pea.

(3) Lugeja õigused raamatukogu kasutamisel nähtuvad lugejakaardiga seotud lugejakirjest. Raamatukogu teenuseid võib ainult kohapeal kasutada:

1) lugeja, kellel ei ole rahvastikuregistris Eesti elukoha aadressi või kes ei ole esitanud raamatukogule püsiva elukoha aadressi Eestis ega ole maksnud tagatist, on õigus kasutada raamatukogu teenuseid ainult kohapeal;

2) alla 18-aastane isik, kellel puudub vanema kirjalik nõusolek vastutada alla 18-aastase isiku tegevuse eest raamatukogus.

(4) Lugeja kinnitab digitaalallkirjaga või raamatukogu lugejakaardile antava omakäelise allkirjaga, et nõustub täitma raamatukogu kasutamise eeskirja, hoiab ennast kursis eeskirja muudatustega ja on teadlik oma isikuandmete töötlemisest eeskirjas sätestatud ulatuses. Digitaalallkirja andmise kohta saadab raamatukogu lugeja e-posti aadressile kinnituse.

(5) Raamatukogu lugejakaart on tasuline. Raamatukogul on õigus kampania korras väljastada tasuta lugejakaarte.

(6) Raamatukogu lugejakaardil on lugeja identifitseerimiseks vajalik vötkood ja vötkoodi number.

(7) Lugejakaardi kasutamise eest vastutab lugeja. Raamatukogu lugejakaarti on keelatud anda teistele isikutele. Lugejakaardi kadumisest on lugeja kohustatud raamatukogu viivitamata teavitama. Uue lugejakaardi saab hinnakirja alusel ID-kaardi või mõne muu isikut tõendava dokumendi alusel.

§ 5. Teavikute kohapeal kasutamine ja kojulaenus

(1) Lugejal on õigus laenutada lugejakaardi alusel korraga kuni 30 teavikut, sh kuni 15 heli- ja videosalvestist sõltuvalt raamatukogu heli- ja videosalvestiste kogu suuruselt ja nõudlusest. Videote laenutamisel järgitakse filmidele kehtestatud eapiiranguid.

(2) Teavik laenutatakse koju 21 päevaks. Tagastustähtaega on võimalik pikendada kuni kolm korda enne tagastustähtpäeva saabumist ja hiljemalt tagastustähtpäeval kohapeal, telefoni või e-posti teel või e-teeninduse kaudu e-kataloogis ESTER, kui teavikut ei vaja teised lugejad. Raamatukogu võib tagastatud teaviku samale lugejale uuesti välja laenutada juhul, kui seda ei vaja teised lugejad. Selleks peab lugeja tulema koos teavikuga raamatukokku.

(3) Lugejate seas väga nõutud teaviku võib raamatukogu laenutada ka lühemaks ajaks kui 21 päevaks ilma tagastustähtaja pikendamise võimaluseta.

(4) Heli- või videosalvestisi laenutatakse koju seitsmeks päevaks. Tagastustähtaega on võimalik pikendada kuni kolm korda enne tagastustähtpäeva saabumist ja hiljemalt tagastustähtpäeval kohapeal, telefoni või e-posti teel või e-teeninduse kaudu e-kataloogis ESTER, kui teavikut ei vaja teised lugejad. Koju laenutatakse helisalvestisi, mille Eestis levitamise algusest on möödunud neli kuud. Videosalvestisi laenutatakse koju laenutuslitsentsi olemasolul.

(5) Ajakirju laenutatakse koju 14 päevaks ilma tagastustähtaja pikendamise võimaluseta. Köidetud ajakirju laenutatakse 21 päevaks ja tagastustähtaega on võimalik pikendada kuni kolm korda enne tagastustähtpäeva saabumist ja hiljemalt tagastustähtpäeval kohapeal, telefoni või e-posti teel või e-teeninduse kaudu e-kataloogis ESTER, kui teavikuid ei vaja teised lugejad.

(6) Ajalehti laenutatakse koju seitsmeks päevaks ilma tagastustähtaja pikendamise võimaluseta. Ajalehtede kojulaenutust reguleerib raamatukogu direktori käskkirjaga kinnitatud eeskiri.

(7) Lugejalt võib nõuda teaviku kojulaenutamisel tagatist, kui lugeja elukohaandmed ei ole kantud rahvastikuregistrisse või kui tal puudub püsiv elukoht Eestis või kui see on vajalik teaviku väärtuse tõttu lähtuvalt Tallinna Linnavalitsuse (edaspidi *linnavalitsus*) määrusega kehtestatud Tallinna Keskraamatukogu tagatise võtmise ja tagastamise korrast.

(8) Lugeja on kohustatud laenatud teaviku tagastama laenustähtaja jooksul. Tähtajaks tagastamata teaviku tagastustähtaega ei pikendata. Võlglastele uusi teavikuid ei laenutata.

(9) Teaviku tagastustähtpäeva möödumise korral saadetakse lugejale meeldetuletus kahe kuu jooksul e-posti või posti teel või teavitatakse lugejat telefoni teel. Meeldetuletuses märgitakse laenutatud teaviku(te) nimetus(ed) ja möödunud tagastustähtpäev ning antakse uus tähtpäev võlgnevuse likvideerimiseks. Raamatukogu võib sõltuvalt teaviku nõudlusest saata rohkem kui ühe meeldetuletuse. Alla 18-aastase isiku puhul võib raamatukogu vanema andmete olemasolul meeldetuletuse saata vanemale.

(10) Enim nõutud teatmeteoseid ja teavikute ainuexemplare, perioodikaväljaannete viimaseid numbreid ning eriti väärtuslikke teavikuid saab kasutada ainult kohapeal.

(11) Lugejal on võimalik panna end raamatukogus leiduvate teavikute (v.a perioodika) ootejärjekorda ning raamatukogu teavitab lugejat teaviku laenutamise võimalusest. Teavitus e-posti aadressile on tasuta. Kui teaviku raamatukogusse saabumisest antakse lugejale teada telefoni teel, siis tasub teatamise kulud lugeja. Teavikut hoitakse lugeja jaoks kaks päeva. Lugeja võib olla kuni viie teaviku ootejärjekorras.

(12) Raamatukogus puuduv teavik, mida ei ole ka teistes Tallinna raamatukogudes, tellitakse raamatukogudevahelise laenutuse teel lugeja soovil ja kulul mõnest teisest Eesti raamatukogust.

(13) Lugeja võib lihtkirjaliku volitusega volitada teise isiku enda nimel teavikuid laenutama.

(14) Tallinna linna elanikele, kes tervisliku seisundi tõttu ei ole võimelised raamatukogu külastama, korraldab raamatukogu nende soovi korral tasuta koduteeninduse.

(15) Raamatukogu pakub juriidilistele isikutele rändkoguteenust. Raamatukogu ja juriidilise isiku vahel sõlmitakse leping, millega reguleeritakse teavikute laenutamine ja juriidilise isiku vastutus.

§ 6. Lugeja vastutus

(1) Lugeja kannab materiaalsel vastutust tema kasutusse antud teaviku, seadme või vahendi eest.

(2) Teaviku saamisel peab lugeja kontrollima selle korrasolekut. Rikutud teavikust tuleb teavitada raamatukoguhoidjat. Kui teaviku puudused avastatakse tagastamisel, vastutab teaviku eest selle tagastanud lugeja.

(3) Kui lugeja ei tagasta laenatud teavikut tähtpäevaks, nõuab raamatukogu viivitatud aja eest tasu alljärgnevalt:

1) kui tagastustähtpäevast on möödunud kuni 30 päeva, siis tuleb lugejal tasuda 0,03 eurot iga viivitatud päeva eest ühe teaviku kohta;

2) kui tagastustähtpäevast on möödunud üle 30 päeva, tasub lugeja 0,06 eurot iga viivitatud päeva eest ühe teaviku kohta.

(4) Kui lugeja tagastab teaviku tagastustähtpäevale järgneva kahe päeva jooksul, on raamatukogul õigus tasu võtmisest loobuda. Raamatukogul on õigus korraldada kampaania, mille käigus ei võeta teavikute tagastamise korral viivitatud aja eest tasu.

(5) Rikutud või tagastamata jäetud teaviku on lugeja kohustatud asendama sama teose teise eksemplariga (võib olla uuem trükk). Erandkorras võib lugeja teaviku asendada ka teavikuga, mille raamatukogu teenindusosakonna või haruraamatukogu juhataja on tunnistanud samaväärseks.

(6) Kui lugeja ei tagasta laenatud teavikut või ei asenda rikutud või kaotatud teavikut, on ta kohustatud tasuma selle hinna kümnekordses suuruses. Lugeja poolt juba makstud summat pärast rikutud või kaotatud teaviku asendamist tagasi ei maksta. Enne 1992. aastat ilmunud teaviku minimaalne hind on 3,20 eurot juhul, kui teavikust ei ole ilmunud uuemat trükki, mille hinda aluseks võtta.

(7) Alla 18-aastase isiku tekitatud kahju hüvitab vanem. Hüvitist ei nõuta kuni 6-aastase (kaasa arvatud) lapse rikutud raamatu eest, mis on mõeldud väikelastele ja on trükitähtedega, kuid rikutud raamat tuleb raamatukogule tagastada.

(8) Lugeja laenusõigus taastatakse, kui linna finantsteenistusest on saadud kinnitus makse (teaviku kümnekordne hind ja/või tasu viivitatud aja eest) laekumise kohta.

(9) Raamatukogu annab lugejale tähtaja käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 6 nimetatud summade tasumiseks või punktis 5 nimetatud teaviku asendamiseks. Tähtpäevaks maksmata summa tasumiseks teeb linnavalitsus lugejale ettekirjutuse koos selle täitmata jätmise korral sundtäitmise algatamise hoiatusega. Ettekirjutuses märgitakse selle vaidlustamise võimalus, tähtaeg ja kord. Kui lugeja jätab hoiatuses märgitud tähtaja jooksul ettekirjutuse täitmata, on linnavalitsusel õigus anda ettekirjutus sundtäitmiseks täitemenetluse seadustikus sätestatud korras. Linnavalitsus võib nimetatud pädevuse anda raamatukogule. Alla 18-aastase isiku puhul esitatakse ettekirjutus vanemale.

(10) Lugeja suhtes, kelle vastu on algatatud käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud korras menetlus, kehtib laenuskeeld kuni menetluse lõpuni.

§ 7. Raamatukogu sisekord

(1) Raamatukogu sisekorraeeskirja kehtestab raamatukogu direktor käskkirjaga.

(2) Raamatukogu sisekorraeeskiri paigutatakse avalikku, külastajatele nähtavasse kohta ning avaldatakse raamatukogu veebilehel.

(3) Raamatukogu sisekorraeeskirja on kohustatud täitma kõik külastajad.

(4) Lugejal on keelatud raamatukogu ruumides rikkuda avalikku korda, sealhulgas eksida üldtunnustatud tavade ja heade kommete vastu, solvata oma käitumisega inimväärlikust ja ühiskondlikku moraalitunnet.

(5) Ettepanekuid, arvamusi ja pretensioone võib esitada kas raamatukogus kohapeal, e-teeninduse kaudu raamatukogu veebilehel või telefoni teel. Teenindusega seonduvaid pretensioone lahendavad raamatukogu teenindusosakondade ja haruraamatukogude juhatajad.

§ 8. Määruse kehtetuks tunnistamine

Tallinna Linnavolikogu 27. jaanuari 2011 määrus nr 2 Tallinna Keskraamatukogu kasutamise eeskiri tunnistatakse kehtetuks.

Kalev Kallo
Tallinna Linnavolikogu esimees